

Corticobasale degeneratie: essentiële feiten voor patiënten

WAT IS HET?

Corticobasale Degeneratie (CBD) is een zeldzame, progressieve neurodegeneratieve aandoening. Ze werd voor het eerst beschreven in 1968. Over het algemeen treedt de ziekte op bij personen in de 6e en 7e decade van hun leven. CBD is een complexe ziekte met een veelheid aan mogelijke symptomen en tekens.

WAT ZIJN DE SYMPTOMEN?

CBD tast over het algemeen één lichaamshelft erger aan dan de andere. Enkele typische symptomen:

- Vertraagde beweging en stijfheid van de nek, armen en benen
- Evenwichts- en gangproblemen met mogelijke valpartijen als gevolg
- Zenuwtrekkingen of schokjes van de spieren die we 'myoclonus' noemen
- Moeite met het uitvoeren van eenvoudige arm- of beenbewegingen
- Verminderde gevoeligheid van een lichaamshelft, het niet kunnen onderscheiden van voorwerpen op de tast
- Het gevoel dat de aangetaste arm een eigen willetje heeft, wat in het Engels 'alien limb' genoemd wordt
- Problemen met taal en spreken, woordvindingsmoeilijkheden
- Karakterveranderingen zoals verminderde motivatie, veranderd gedrag, overmatige ergernis

Er bestaan meerdere types CBD die zich onderscheiden naargelang welke symptomen het meest opvallend zijn. Deze kunnen sterk overlappen met andere neurologische aandoeningen en de diagnose is vaak moeilijk te stellen. Daarom gebruiken neurologen tegenwoordig vaak liever de term corticobasaal syndroom eerder dan CBD.

WAT ZIJN DE OORZAKEN?

De oorzaak van CBD is onbekend. CBD veroorzaakt een abnormaal snel verouderingsproces in de hersenen. Gezonde mensen hebben in de hersenen een eiwit dat 'tau' heet en belangrijk is voor het normaal functioneren van de hersenen. Bij mensen met CBD stapelt dit tau zich in overmatige mate op, tot het schade veroorzaakt aan hersencellen en die doet afsterven. Het is onduidelijk waarom dit zich precies voordoet bij patiënten met CBD. CBD is niet erfelijk. Er is geen link bekend met blootstelling aan specifieke omgevingsfactoren.

HOE STELT MEN DE DIAGNOSE?

Dit gebeurt op basis van uw medische voorgeschiedenis en grondig neurologisch onderzoek. Omdat de symptomen en tekens van CBD sterk kunnen lijken op andere neurologische aandoeningen, zoals de ziekte van Parkinson, is het in vroege fases van de ziekte niet altijd gemakkelijk om het onderscheid te maken. Soms kan men pas bij autopsie een definitieve diagnose stellen. Hoewel er geen specifieke afwijkingen bij bijkomende onderzoeken zijn die de diagnose bevestiging, gebeurt vaak beeldvorming. Een MRI-scan kan bijvoorbeeld een hele reeks andere oorzaken van de symptomen uitsluiten. Soms is een bepaald patroon van atrofie (afsterven en krimpen) van de hersenen zichtbaar. Er bestaat voorlopig geen bloedtest die de diagnose kan vergemakkelijken.

BESTAAT ER EEN BEHANDELING?

Er is geen behandeling die de aftakeling bij CBD tegengaat. Sommige symptomen kunnen wel behandeld worden. Afhankelijk van uw symptomen kan de arts een aantal zaken voorstellen:

- Levodopa (een medicijn tegen Parkinson) om bewegingen te vergemakkelijken
- Medicatie tegen de eerder vermelde myoclonus
- Botuline toxine injecties om bepaalde krampen en stijfheid tegen te gaan
- Andere medicijnen of oefeningen voor plasklachten, angst, depressie, geheugenproblemen, et cetera.
- Kinesitherapie, ergotherapie, en logopedie om uw functioneren te helpen ondersteunen.